

Assemblea de Bellpuig

Productorxs precarixs i transició agroecològica

Proposta 1: Garantia de preus justs

Es busca la relació de mecanismes de garantia i el compliment íntegre de la Llei de la Cadena Alimentària. Per dur-ho a terme, es planteja la creació de:

- **Taula Nacional de l'Alimentació.** Estableix els preus de compra-venda a partir dels preus de referència per a tots els productes entre productors i distribuïdors, garantint que aquests preus no siguin inferiors al cost de producció, tant pel producte local com pel producte importat. Aquest mecanisme ha de garantir transparència i participació real dels petits productors, distribuïdors i consumidors. També ha de comptar amb mecanismes clars de càlcul dels costos de producció, incorporant també criteris socials i laborals. En el càlcul dels productes agroecològics s'inclourà el càlcul dels costos internalitzats, posant així en valor l'aportació en serveis ecosistèmics.
- **Entitat Pública de Compres,** ubicada a Mercabarna i altres mercats majoristes. Aquesta Central actuarà quan els preus efectius de les subhastes es desviïn dels criteris de la Llei de la Cadena Alimentària i els preus de referència establerts per la Taula Nacional de l'Alimentació, adquirint quantitats prou significatives del producte per després vendre-les al preu correcte. Això forçarà progressivament els altres actors del mercat a pagar preus més justos. Aquesta Entitat Pública de Compres podrà vendre els seus productes a preu de cost o fins i tot per sota, recolzant així tant a la pagesia com a les persones en situació de pobresa alimentària. Aquest mecanisme buscarà evitar l'acaparament del valor afegit per part dels grans actors de l'oligopoli, que sovint genera preus injustament baixos als productors i preus excessius als consumidors. Aquesta entitat també podrà incorporar la planificació de cultius, així com un Fons de Resistència Pagesa i mecanismes d'assegurança compartida.
- **Cos d'inspectors català.** Aquest cos propi ha d'estar dotat amb els recursos necessaris per verificar el compliment de les condicions de compra-venda establertes per la taula nacional de l'alimentació. Les inspeccions prioritzaran els actors amb volums de negoci més elevat.
- **Partida pressupostària pròpia;** condició de necessitat per garantir la deguda implementació de la taula, el cos i l'entitat.

Proposta 2: Creació d'una Renda Pagesa Jove (RPJ)

Té per objectiu:

- Facilitar el relleu generacional al camp, facilitant la continuïtat de projectes existents o l'inici de nous.
- Ampliar el marge de maniobra en un context en que la precarització del sector l'ha reduït molt, facilitant per tant l'adopció de pràctiques agroecològiques regeneratives, la contractació de nous treballadors, la millora de les condicions laborals, l'execució d'inversions i, en el cas de la ramaderia, la viabilitat de les vacances.

La quantia de la RPJ és equivalent al 70% del Salari Mínim Interprofessional (SMI).

La RPJ no es destinarà a la propietat, tal com ja fa la PAC, sinó a pagesia professional. Es a dir, persones amb ingressos provinents d'activitat agrària per sobre del 50%. La RPJ està destinada a productors agrícoles de fins a 40 anys. Però també la poden rebre persones de més de 40 anys en cas d'estar iniciant un nou projecte i durant els primers 10 anys.

La renda s'estendrà també als treballadors del camp no titulars amb ingressos provinents majoritàriament d'activitats agràries (per sobre del 50%) que estiguin en procés de transició cap a la creació de projectes

propis, a títol individual o col·lectiu, des de dos anys abans de l'inici del projecte, moment en el que la podran rebre ja com a titulars.

Al vincular-se a un projecte agrari amb una durada suficient per garantir-ne la viabilitat i consolidació, la RPJ es diferencia dels ajuts ja existents a la nova incorporació.

Dins del marc d'aquests requisits, la RPJ és incondicional, reduint dràsticament la burocràcia associada. Però es buscarà activament la seva articulació amb la resta de propostes que recull aquest document, especialment totes aquelles que faciliten la viabilitat dels projectes independentment de les ajudes públiques.

El finançament de la RPJ es nodrirà parcialment d'una taxa ambiental aplicada a les corporacions agroindustrials que operen dins la cadena agroalimentària catalana (proposta 11).

Proposta 6: 75% de la compra pública alimentària de producció catalana

Aquest objectiu implica modificar els criteris de contractació i compra pública, incorporant aquests requisits:

- Només es podran presentar a les licitacions produccions que respectin els drets laborals i socials de les persones treballadores, així com criteris de sostenibilitat ambiental.
- Es facilitarà l'accés dels productors i productores a les licitacions públiques, mitjançant assessorament i criteris adaptats, per evitar que la compra pública acabi concentrant-se en grans operadors amb major capacitat logística i administrativa.
- Aquesta nova compra pública alimentària impulsarà la transició agroecològica mitjançant programes específics de promoció i expansió, fins assolir un 30% de producció amb segell ecològic del total l'any 2030. Rebutgem doncs el marc de la Producció Agrària Sostenible (PAS), proposant com a alternativa establir una jerarquia de prioritats: el segell ecològic i el segell de comerç just en la posició més alta, seguits pels productes amb segell de venda de proximitat i d'agricultura integrada, així com les denominacions d'origen catalanes.
- Els productes importats del Sud Global hauran de ser de comerç just.
- Per tal de garantir la consistència de les convocatòries i instruments i un tracte just, s'involverà als productors en la definició dels plecs, així com en la definició de mecanismes de control de compliment dels contractes.
- Quan sigui factible s'optarà per la separació per lots de les licitacions, mecanisme que permet que es presentin empreses de caire més local que no podrien presentar-se en cas d'haver d'afrontar grans volums.
- Es crearan mecanismes d'inspecció i auditoria que verifiquin el compliment de les condicions establertes a les licitacions.
- Els criteris dels plecs prioritzaran la qualitat, no el preu, venint aquest fixat de base pels preus de referència (proposta 1).
- Perquè els criteris de preus no vagin en detriment dels criteris de qualitat, serà necessari incrementar la partida que va destinada a aliments.
- En el cas dels menjadors escolars, exigir el certificat ECOLOCAL i oferir més beques menjador, garantint el seu pagament per avançat o en un termini màxim de 30 dies.

La mesura s'ha d'iniciar amb un estudi de viabilitat que faci una quantificació prèvia de l'oferta real del territori, incloent no només els volums productius sinó també la capacitat logística, de transformació i de distribució existents. Si no fos possible començar amb un 75% des del primer any, s'establirà un pla per etapes per arribar a aquesta xifra.

Proposta 7: Implementació gradual de la Seguretat Social Alimentària al conjunt de Catalunya

La Seguretat Social Alimentària (SSA) és un mecanisme públic-comunitari per garantir el dret a l'alimentació per tota la població. Seguint el model de la Seguretat Social, la SSA funciona mitjançant una "targeta vital alimentària" per cada persona, que garanteix de forma universal 150

euros al mes per a consumir aliments bàsics, de proximitat i ecològics, en establiments homologats: mercats municipals, supermercats públics, botigues de barris, entre altres.

Els projectes de SS alimentària s'articularan amb les xarxes alimentàries locals, la xarxa distribuïdora i la xarxa de comercialització, descrites en els apartats anteriors. Seran doncs un canal de sortida per la producció d'aquests circuits. I es basaran en els criteris de selecció de productes descrits per a la compra pública (proposta 6).

Mitjançant agències competents i l'Agència Tributària de Catalunya, la Seguretat Social Alimentària s'implementarà progressivament a Catalunya per cobrir les necessitats alimentàries bàsiques del conjunt de la població. Això començarà amb projectes acotats a una escala territorial determinada, per des d'aquí anar incrementant l'abast i l'escala. Es tracta de generar una dinàmica autoamplificada, en que el volum assolit en un primer nivell facilita arribar al següent.